

HRVATSKI SABOR

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija

**IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO -
OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2021. GODINU**

- SAŽETAK -

Zagreb, siječanj 2022.

SADRŽAJ

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE	3
-----------------	---

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO - OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2021. GODINU	-
---	---

1. STATISTIČKI PODACI	4
2. ZAHTJEVI GRAĐANA	4
3. OSTALE AKTIVNOSTI VIJEĆA	6

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Vijeće) osnovano je Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 79/06., 105/06. – ispravak, u daljnjem tekstu: Zakon). Člancima 110. do 114. Zakona propisan je ustrojstvo, djelokrug te način rada Vijeća.

Sukladno članku 111. stavku 1. Zakona, Vijeće prati zakonitost rada sigurnosno-obavještajnih agencija te prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode. Saznanja prikupljena obavljanjem ovih poslova Vijeće je dužno dostaviti u formi obavijesti Vijeću za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost (dalje u tekstu: Odbor) te ravnateljima sigurnosno-obavještajnih agencija. Pored navedenog, Vijeće obavještava javnost o načinu podnošenja zahtjeva iz članka 112. Zakona.

U skladu s člankom 112. Zakona, Vijeće poslove iz članka 111. Zakona obavlja na temelju programa koji donosi Odbor; na temelju zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija, osobito u slučajevima kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

U članku 110. stavku 5. Zakona propisano je da predsjednik i članovi Vijeća za zakonitost svog rada odgovaraju Hrvatskome saboru, a nadzor nad Vijećem provodi Odbor. Sukladno članku 7. stavku 1. Odluke o Vijeću za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija („Narodne novine“, broj 46/07., dalje u tekstu: Odluka o Vijeću), Vijeće djeluje pri Odboru, no u svome je radu samostalno.

Odredbe Zakona i Odluke o Vijeću koje uređuju način rada Vijeća detaljno su razrađene u Poslovniku o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Poslovnik), čije je donošenje u nadležnosti Vijeća, uz obvezu pribavljanja prethodnog mišljenja Odbora (članak 11. Odluke o Vijeću).

Na temelju članka 113. stavka 4. Zakona i članka 7. stavka 4. Odluke o Vijeću te članka 4. stavka 8. Poslovnika, tekst ovog Izvješća usvojen je na 41. sjednici Vijeća, održanoj 18. siječnja 2022.

Izvješće se podnosi za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., a upućuje se predsjedniku Hrvatskoga sabora i klasificirano je oznakom „TAJNO“.

Radi ostvarivanja načela javnosti u radu Vijeća, sadržaj Izvješća u sažetom obliku, bez klasificiranih podataka, objavljuje se na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora, sukladno članku 30. stavku 3. Poslovnika.

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO - OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2021. GODINU

1. STATISTIČKI PODACI

Tijekom 2021. godine Vijeće je održalo ukupno **12 (dvanaest)** sjednica na kojima su razmatrani zahtjevi o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija iz članka 112. Zakona (dalje u tekstu: zahtjevi) te druga pitanja iz nadležnosti Vijeća.

U izvještajnom razdoblju Vijeće je u radu imalo ukupno **22 (dvadeset dva)** zahtjeva, a niti jedan od zaprimljenih zahtjeva nije ostao nerazmatran. Od ukupnog broja zahtjeva u radu, njih **8 (osam)** je zaprimljeno u 2020. godini, a **14 (četrnaest)** zahtjeva zaprimljeno je u ovom izvještajnom razdoblju.

Tijekom 2021. godine Vijeće je dovršilo postupanje povodom **19 (devetnaest)** zahtjeva, dok su **3 (tri)** zahtjeva ostala nedovršena, stoga će se aktivnosti Vijeća povodom istih nastaviti u 2022. godini.

U izvještajnom razdoblju, Vijeće je osnovalo **12 (dvanaest)** radnih skupina, a radne skupine su održale **31 (trideset jedan)** sastanak.

Tijekom 2021. godine, Vijeće je povodom **12 (dvanaest)** zahtjeva provelo neposredan nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija. U **7 (sedam)** predmeta nadzor je proveden samo nad radom SOA-e, u **4 (četiri)** predmeta nadzor je proveden samo nad radom VSOA-e, dok je u **1 (jednom)** predmetu nadzor proveden nad postupanjem obje agencije.

2. ZAHTJEVI GRAĐANA

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., Vijeće je obrađivalo **22 (dvadeset dva)** zahtjeva građana koji se prema sadržaju zahtjeva mogu razvrstati u 4 kategorije:

- **8 (osam)** zahtjeva odnose se na sumnju u moguće nezakonitosti ili nepravilnosti prilikom poduzimanja mjera tajnog prikupljanja podataka iz članka 33. Zakona ili drugih radnji sigurnosno-obavještajnih agencija poduzetih prema podnositeljima,
- **6 (šest)** zahtjeva odnose se na sumnju u moguće nezakonitosti ili nepravilnosti u postupanju agencija prilikom provedbe sigurnosne provjere nad fizičkom osobom,
- **2 (dva)** zahtjeva odnose se na sumnju u moguće nezakonitosti ili nepravilnosti vezane za druge aktivnosti koje agencije poduzimaju,

- **6 (šest)** zahtjeva se uopće ne odnosi na aktivnosti sigurnosno-obavještajnih agencija ili se odnosi na postupanje agencija koje Vijeće nije ovlašteno nadzirati, stoga se Vijeće povodom istih oglasilo nenadležnim.

Od ukupno **12 (dvanaest)** zahtjeva povodom kojih je proveden neposredan nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija, u **7 (sedam)** predmeta utvrđeno je da su agencije postupale prema podnositeljima, dok u preostalih **5 (pet)** nije utvrđeno bilo kakvo postupanje sigurnosno-obavještajnih agencija.

Prilikom provedbe nadzora nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija, Vijeće je vršilo uvid u evidencije, izvješća i druge dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija te obavljalo razgovore sa službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija, sukladno članku 111. stavku 2. Zakona.

Vijeće u izvještajnom razdoblju **nije utvrdilo nezakornosti ili nepravilnosti u radu sigurnosno-obavještajnih agencija**, niti su ostvarene okolnosti predviđene člankom 9. Odluke o Vijeću.

Međutim, u **2 (dva)** su predmeta utvrđene okolnosti koje ukazuju da **elektronička evidencija mjera tajnog prikupljanja podataka i arhivsko gradivo VSOA-e nisu organizirani na način da omogućavaju pouzdanost rezultata neposrednog nadzora koji Vijeće provodi**. Odbor je o navedenim okolnostima obaviješten aktom Vijeća od 19. listopada 2021.

3. OSTALE AKTIVNOSTI VIJEĆA

Vijeće je na 29. sjednici Vijeća, održanoj 11. siječnja 2021. usvojilo *Izvešće o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija za 2020. godinu* te ga, sukladno članku 113. stavku 4. Zakona, aktom od 11. siječnja 2021. uputilo predsjedniku Hrvatskoga sabora i Odboru.

Na 36. sjednici, održanoj 31. kolovoza 2021., Vijeće je usvojilo *Izvešće o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2021.* te ga aktom od 6. rujna 2021. uputilo predsjedniku Hrvatskoga sabora i Odboru.

Na 40. sjednici održanoj 16. prosinca 2021. Vijeće je usvojilo *Prijedlog programa rada Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija za 2022. godinu* i uputilo ga Odboru na razmatranje, aktom od 16. prosinca 2021.

Vijeće je 9. srpnja 2021. zaprimilo zahtjev izvanredne studentice na Pravnom fakultetu u Zagrebu, Specijalističkom diplomskom stručnom studiju javne uprave, za dostavu podataka o radu Vijeća, a za potrebe pisanja diplomskog rada. U zahtjevu se traže podatci o razlozima iz kojih Vijeće nije djelovalo u razdoblju od 2015. do 2018. godine, podatci o razlozima neobjavlivanja izvješća o radu Vijeća za razdoblje od 2011. do 2015. godine, podatci o eventualnim nadzornim ovlastima Vijeća nad OTC-om i podatci o stručnoj službi Vijeća. Aktom od 31. kolovoza 2021. podnositeljici je upućen odgovor koji sadrži sve tražene podatke, osim razloga neobjavlivanja izvješća o radu Vijeća u razdoblju od 2011. do 2015. godine, budući da su ovi podatci klasificirani određenim stupnjem tajnosti.